

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/57/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4616207969
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová-Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4616207969.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: J. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, Topoľčany, dieťa rodičov: matka G. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. XXXX/X, W., zastúpená Mgr. Vlastimilom Valkovičom, advokátom, so sídlom Andreja Hlinku 4239/58, Topoľčany a otec R. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. XXX/XX, H., o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 28. mája 2019 č. k. 9P/240/2016-516 v spojení s opravným uznesením zo dňa 19. novembra 2019 č. k. 9P/240/2016-570 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom, v spojení s opravným uznesením, súd prvej inštancie rozhodol tak, že zvýšil výživné otca na maloletú J., nar. XX. XX. XXXX zo sumy 55 eur mesačne na sumu 80 eur mesačne s účinnosťou od 11. 01. 2017. Nedoplatok otca na zročnom výživnom za obdobie od 11. 01. 2017 do 31. 05. 2019 vo výške 716,93 eura povolil otcovi zaplatiť v mesačných splátkach vo výške 30 eur spolu s bežným výživným, počnúc právoplatnosťou rozsudku k rukám matky s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Týmto rozhodnutím zmenil rozsudok Okresného súdu Topoľčany č. k. 9P/114/2015-27 zo dňa 30. 06. 2015 v časti výšky výživného. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 121 CMP, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 63 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine. Uviedol, že dňa 12. 04. 2017 bol Okresnému súdu Topoľčany doručený návrh matky na zvýšenie výživného zo sumy 55 eur na sumu 80 eur mesačne s účinnosťou od 01. 05. 2017. Návrh matka odôvodnila tým, že od poslednej úpravy výšky výživného rozsudkom zo dňa 30. 06. 2015 č. k. 9P/114/2015-27 došlo k zásadným zmenám pomerov. Dieťa začalo navštevovať materskú školu, kde je potrebné uhrádzať školné, stravu, hygienické pomôcky, náklady na ošatenie a iné. Matka uviedla, že momentálne je nezamestnaná a nepoberá ani rodičovský príspevok. Otec maloletej má síce pozastavenú živnosť, no stále pracuje v predmete podnikania, a tak má dostatočný mesačný príjem na zaplatenie výživného. Výživné bolo naposledy upravené tzv. rozvodovým rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 30. 06. 2015 č. k. 9P/114/2015-27, v ktorom došlo k schváleniu rodičovskej dohody v časti výživného tak, že otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 55 eur mesačne. V čase rozvodového konania mal otec maloletej otvorenú živnosť v predmete podnikania vodoinštalátorske práce, matka maloletej poberala rodičovský príspevok na maloletú vo výške 203,20 eura mesačne. Matka poberala tiež prídavok na 3 deti - od 01. 03. 2014 vo výške 70,56 eura. Obaja rodičia mali okrem

mal. J. ešte dve deti z ich prvého manželstva. Maloletá J. mala v tom čase 16 mesiacov. Z daňového priznania otca maloletej za rok 2015 vyplýva, že jeho príjmy v uvedenom období predstavovali 3.350 eur a výdavky 1.686,08 eura. V konaní bolo preukázané, že matka maloletej v súčasnosti byva so svojimi tromi deťmi, so svojou matkou a bratom v byte, ktorý vlastní jej matka. Matka maloletej má z prvého manželstva dve deti - X., nar. XX. XX. XXXX a D., nar. XX. XX. XXXX, na ktoré otec detí z prvého manželstva platí výživné v sume 76 eur a prispieva jej i nad rámec výživného v prípade potreby. Syn X. je žiakom SOU na ul. T. Vansovej, W. a D. je žiakom ZŠ F. W.. Jej matka i brat sú zamestnaní a dosahujú pravidelný príjem. Jej matka hradí náklady na byt a matka maloletej a jej brat jej prispievajú na domácnosť. Počas konania uvádzala, že na domácnosť matke prispieva sumou 50 eur, 100 eur i 150 eur. Matka maloletej bola v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedená od 14. 03. 2017 do 18. 11. 2017. Bola jej vyplácaná dávka v nezamestnanosti od 14. 03. 2017 do 13. 07. 2017 v celkovej výške 299,90 eura za uvedené obdobie. K 16. 01. 2017 poberala rodičovský príspevok vo výške 203,20 eura, v súčasnosti ho už nepoberá. Poberá prídavky na tri deti vo výške 70,56 eura, resp. od 01. 01. 2018 vo výške 71,04 eura. Od 10. 10. 2017 do 28. 11. 2017 mala príjem na základe dohody o pracovnej činnosti a od 30. 11. 2017 je zamestnaná v spoločnosti KROSTE s. r. o. ako predavačka v bufete s dohodnutou hodinovou mzdou 2,80 eur/hod. a dĺžkou pracovného času 10 hodín týždenne a od 01. 09. 2018 20 hodín týždenne. Jej priemerný čistý mesačný príjem za rok 2018 predstavoval 139,13 eura, aktuálne uvádza príjem cca 200 eur. Maloletá J. navštevuje materskú školu na celodenný pobyt, nemá žiadne závažné zdravotné problémy, ktoré by si vyžadovali dlhodobjšiu opateru. Matka maloletej poberala v čase poslednej úpravy rodičovský príspevok, ktorý v súčasnosti už nepoberá, pričom súd pri jej osobe vychádzal z toho, že matka je v súčasnosti schopná dosahovať príjem na úrovni minimálnej mzdy (pre rok 2017 vo výške 374,11 eura, pre rok 2018 vo výške 403,18 eura, pre rok 2019 vo výške 427,11 eura v čistom), a to odkedy bola vyradená z evidencie uchádzačov o zamestnanie. Maloletá navštevuje materskú školu od 02. 09. 2016 a jej náklady predstavujú: strava cca 25 eur mesačne, školné 15 eur mesačne, divadelné predstavenia a akcie organizované materskou školou cca 2 eurá mesačne, pracovné zošity cca 3 eurá ročne, ZRPŠ vo výške 20 eur. Maloletá navštevuje odbornú kožnú ambulanciu. Oproti poslednej úprave výšky výživného došlo objektívne k navýšeniu výdavkov na maloletú z dôvodu, že táto navštevuje materskú školu, s čím sú nepochybne spojené zvýšené výdavky. Súd musel prihliadať aj na zvýšenie životných nákladov od poslednej úpravy pomerov. Otec maloletej J. má vyživovaciu povinnosť voči dcéram z prvého manželstva - dcére Q. a dcére R.. Počas konania uvádzal rôzne údaje o platení výšky výživného, preto súd vychádzal zo súdom určenej výšky vyživovacej povinnosti, ktorú otec má povinnosť plniť, a to na dcéru Q. vo výške 50 eur a na dcéru R. vo výške 150 eur. Otec maloletej býva v 6-izbovom rodinnom dome v obci H.. Bytové pomery otca sa od poslednej úpravy výživného nezmenili, pričom výpoveďou svedkyne S. J. sa ukázalo ako nepravdivé tvrdenie otca, že aj po rozvoде istý čas prespával v ich spoločnej domácnosti v byte v W.. Otec má otvorenú živnosť v predmete podnikania vodoinštalatérsvo a kúrenárstvo, ktorú činnosť vykonával aj v minulosti. Otec bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 12. 10. 2015 do 30. 06. 2017 s tým, že dôvodom vyradenia z evidencie bol vznik samostatne zárobkovej činnosti. Živnosť mal pozastavenú v období od 12. 10. 2015 do 01. 07. 2017. Pred vyradením z evidencie absolvoval rekvalifikačné kurzy a získal Osvedčenie o základnom kurze zvráania - zvráať plameňom a rezať kyslíkom, zvráať elektrickým oblúkom. Napriek tomu, že otec maloletej sa súd snažil presvedčiť o tom, že jeho príjem z tejto činnosti je minimálny, súd i s poukazom na § 62 ods. 2 ZoR dospel k záveru, že je v jeho možnostiach, vzhľadom na dosiahnuté vzdelanie a získané rekvalifikačné kurzy, dosahovať príjem, ktorý umožňuje platenie výživného vo výške 80 eur od 11. 01. 2017, t. j. odo dňa, kedy matka prvýkrát požiadala o zvýšenie výživného. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že otec vykonával funkciu zodpovedného zástupcu pre svoju dcéru Q., ktorá mala otvorenú živnosť v predmete podnikania vodoinštalatérsvo a kúrenárstvo od 01. 08. 2017 do 11. 07. 2018 a od 21. 12. 2018 do 01. 02. 2019, pričom odbornú spôsobilosť na vykonávanie činnosti nemala. Súd otca s touto skutočnosťou konfrontoval na pojednávaní dňa 29. 01. 2019, pričom živnosť bola zrušená v celom rozsahu ku dňu 01. 02. 2019 na vlastnú žiadosť zo dňa 29. 01. 2019. Q. J. mala za rok 2017 príjmy zo živnosti 9.750 eur a výdavky 5.850 eur, základ dane predstavoval 3.900 eur. Sám otec mal v roku 2017 príjmy zo živnosti 3.416,13 eura, výdavky 2.358,71 eura, príjmy zo závislej činnosti 75 eur, pričom základ dane predstavoval 1.124,17 eura. V roku 2018 mal príjmy zo živnosti 3.627,42 eura, výdavky 2.429,78 eura, pričom základ dane predstavoval 1.197,64 eura. To, že otec aktívne dlhodobo vykonáva činnosť v obore vodoinštalatérsvo a kúrenárstvo súd vyvodil aj z výpovede jeho partnerky v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 2T/50/2018, ako aj z oznámenia jeho sestry zo dňa 10. 10. 2012 spísaného vo veci 9P/210/2012. V súčasnosti otec maloletej býva v spoločnej domácnosti s J. X. a jej synom J. v rodinnom dome. Vlastníčkou rodinného domu je Q. X. (dcéra partnerky otca), ktorá v rodinnom dome nebyva a zdržiava sa u starej matky v obci J. O.. Rodinný dom nadobudla

na základe kúpnej zmluvy zo dňa 10. 07. 2018 za kúpnu cenu 70.000 eur. Na rodinný dom si vzala hypotéku, ktorú spláca po 278,91 eura mesačne, pričom ako svedkyňa v konaní potvrdila, že R. J. a J. X. jej prispievajú mesačne sumou zodpovedajúcou výške splátky hypotéky. Z vykonaného dokazovania tiež vyplýva, že túto sumu podľa všetkého hradí R. J., nakoľko J. X. v konaní vedenom pod sp. zn. 9P/249/2018 potvrdila, že na nákladoch na dom sa nepodieľa, keďže hradí náklady na byt, ktorý je v jej vlastníctve a ktorý obýva jej syn (brat Q. X.). Čo sa týka zdravotného stavu otca, z vyjadrení lekárov vyplýva, že otec v súčasnosti práceneschopný nie je, bol práceneschopný od 01. 04. 2019 do 16. 04. 2019. Jeho práceneschopnosť bola ukončená z dôvodu zlepšenia zdravotného stavu. Taktiež prípadná operácia podľa vyjadrenia lekára je na rozhodnutí pacienta, a teda nie je nevyhnutná. Pre rozhodovanie o vyživovacej povinnosti je podstatné tiež to, že otec má i naďalej otvorenú živnosť v predmete podnikania ako doposiaľ. V konaní bolo tiež preukázané, že otec sa od posledného rozhodnutia o výške výživného vzdal majetkového prospechu tým, že previedol dve motorové vozidlá a svoj spoluvlastnícky podiel k bytu na svoju dcéru R. bez preukázania akéhokoľvek protiplnenia zo strany jeho bývalej manželky S. J., s ktorou sa mal podľa jeho vyjadrenia takto majetkovo vyporiadať. Byt mal ku dňu posledného relevantného ocenenia hodnotu 53.110 eur a otec sa tak vzdal majetkovej hodnoty zodpovedajúcej sume 26.555 eur v prospech jednej z troch dcér. Byt pritom nadobudli bývalí manželia v roku 2001 a úver, ktorý aktuálne spláca S. J., resp. dcéra R., nebol určený na kúpu nehnuteľnosti, a preto nemá vplyv na hodnotu takto ocenennej nehnuteľnosti. Súd z listinných dôkazov tiež zistil, že výživné na dcéru Q. sa za ostatné roky zjavne znižovalo po tom, ako otec poskytol určitú formu protiplnenia. Okresný súd Topoľčany rozsudkom vyhláseným dňa 16. 10. 2012 č. k. 9P/210/2012-41 schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej znížil výživné otca na Q. J., nar. XX. XX. XXXX na sumu 75 eur mesačne, pričom zníženiu výživného predchádzalo uzatvorenie Zmluvy o uzatvorení budúcej darovacej zmluvy (otec predložil zmluvu s dátumom 05. 05. 2012 a S. J. s dátumom 15. 09. 2012). R. J. a S. J. darovacou zmluvou zo dňa 12. 11. 2015 darovali dcére R. byt č. XX zapísaný na LV. č. XXXX, k. ú. W., a to každý z darcov v podiele 1/2. Otec dňa 12. 11. 2015 (v rovnaký deň) previedol motorové vozidlo Fiat Ducato eč. W na dcéru R.. Následne dňa 16. 11. 2015 otec podal návrh na zníženie výživného na maloletú Q., pričom Okresný súd Topoľčany rozsudkom zo dňa 19. 01. 2016 č. k. 11P/251/2015-36 znížil výživné otca na Q. J., nar. XX. XX. XXXX na sumu 50 eur mesačne s účinnosťou od 01. 01. 2016. V konaní sa tiež nepreukázalo tvrdenie otca, že jeho dcéra mala kúpiť motorové vozidlo Fiat Doblo eč. W z vlastných finančných prostriedkov, nakoľko z výpovede jej matky a z lustrácie Sociálnej poisťovne vyplýva, že ku dňu podpisu kúpnej zmluvy (17. 09. 2016) nemohla disponovať sumou 3.900 eur. Jej matka uviedla, že príjem z brigád mala až po nástupe na vysokú školu a z lustrácie v Sociálnej poisťovni vyplýva, že Q. mala prvú evidenciu príjmu na základe dohody o brigádnickej práci študentov od 10. 11. 2016 do 31. 12. 2016 v spoločnosti TOPEC a. s. s uvedením vymeriavacieho základu za 12/2016 vo výške 79,68 eura. Súd preto dospel k záveru, že finančné prostriedky na kúpu vozidla reálne poskytol otec, ktorý bol zapísaný do evidenčnej karty vozidla, pričom k prepisu vozidla došlo dňa 12. 02. 2018 na dcéru R., a nie na Q.. Obe dcéry sú študentkami vysokej školy, domov chodia sporadicky, autá buď nevyužívajú, alebo využívajú minimálne len počas víkendov. Navyše, ide o autá používané na výkon podnikateľskej činnosti. Čo sa týka údajných pôžičiek zo strany rodinných príslušníkov, ich existenciu otec žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal. Otec pritom od rozvodu manželstva s matkou J. podľa vlastného vyjadrenia platil hypotéku vo výške 380 eur a náklady na dom až do septembra 2017, pričom živnosť mal otvorenú až od 01. 07. 2017. Z finančných prostriedkov, ktoré vynaložil na nákup motorového vozidla Fiat Doblo, ako aj z mesačných nákladov na bývanie a hypotéky vyplýva, že otec mal aj pred oficiálnym otvorením živnosti iný, ako ním deklarovaný príjem. Ak by mal aj otec dočasný výpadok príjmu, bolo by nutné prihliadať na majetkovú hodnotu, ktorej sa zbavil na úkor seba i maloletej J. a ktorá by umožňovala riadne plnenie vyživovacej povinnosti. Matka v konaní požadovala zvýšenie výživného na sumu 80 eur s účinnosťou od 01. 07. 2019 a na sumu 100 eur s účinnosťou od 01. 03. 2019. K žiadnej podstatnej zmene pomerov od roku 2017 do súčasnosti u maloletej však nedošlo, pričom pre rozhodnutie o zvýšení výživného je nutné preukázať podstatnú zmenu pomerov za posudzované obdobie (viď rozsudok Krajského súdu v Nitre vo veci sp. zn. 9CoP/17/2019). Ešte v novembri 2018 matka uviedla, že výdavky na dcéru sú približne rovnaké. Vzhľadom na preukázané výdavky na maloletú v súvislosti so školskou dochádzkou a nepreukázané zvýšené výdavky na bežnú potrebu maloletého dieťaťa sa súd stotožnil s výškou výživného 80 eur, ktorá suma je primeraná veku, odôvodneným potrebám a príjmovým a majetkovým pomerom oboch rodičov. Výživné súd zvýšil od 11. 01. 2017, t. j. odo dňa, kedy matka prvýkrát požiadala o zvýšenie výživného. Obaja rodičia zhodne potvrdili, že dosiaľ určené výživné otec riadne uhrádzal. Preto súd nedoplatok otca na zročnom výživnom na maloletú za obdobie od 11. 01. 2017 do 31. 05. 2019 vo výške 716,93 eura (t. j. rozdiel medzi už zaplateným výživným a zvýšeným výživným - 16,93 eura za príslušnú časť mesiaca január 2017 + 28x 25 eur za obdobie 02/2017-05/2019) povolil zaplatiť v mesačných splátkach

vo výške 30 eur spolu s bežným výživným, počnúc právoplatnosťou rozsudku k rukám matky s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Pri určovaní výšky splátok vychádzal súd z toho, aby nedoplatok nebol splácaný neprimerane dlhú dobu, pričom určená výška splátok umožní otcovi dlh na výživnom zaplatiť za 24 mesiacov. Bolo povinnosťou otca plniť si vyživovaciu povinnosť vo výške zodpovedajúcej jeho príjmovým a majetkovým pomerom, a preto nižšia výška splátky dlhu na výživnom by bola v rozpore so záujmami maloletej. Týmto rozsudkom súd zmenil rozsudok Okresného súdu Topoľčany č. k. 9P/114/2015-27 zo dňa 30. 06. 2015 v časti výšky výživného. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, domáhajúc sa zamietnutia návrhu matky na zvýšenie výživného. Vytkol súdu prvej inštancie, že vykonané dôkazy vyhodnotil v jeho neprospech a dôsledne sa neriadil usmernením odvolacieho súdu. Súd pochybil, ak si nepripojil spis OS Topoľčany sp. zn. 9P/249/2018, keď má za to, že tento dôkaz má podstatný právny a skutkový význam pre posúdenie výživného na mal. J., nakoľko vykonané dôkazy sú totožné v oboch prejednávaných veciach. Súd nesprávne vyhodnotil jeho zárobkovú činnosť. Má vážne zdravotné problémy a nevyhnutnú operáciu na úkor zhoršenia zdravotného stavu odkladá. Pre drobných podnikateľov nie je v súčasnosti situácia na trhu priaznivá, a to aj s prihliadnutím na zdravotný stav. Pokiaľ ide o sumu 3.900 eur za kúpu vozidla Fiat Doblo, táto suma nie je neobvyklá bez toho, aby dcéra musela preukazovať, že tieto prostriedky získala legálne aj bez zárobkovej činnosti. Za povšimnutie stojí aj skutočnosť, že matka maloletej J. využíva služby advokáta, ktorý za zastupovanie vyúčtuje väčšiu sumu, než je výživné upravené po dobu viac mesiacov.

3. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie, na základe ktorého dospel k správne mu záveru, že výživné otca na maloletú J. je potrebné zvýšiť. Súd prvej inštancie na pojednávaní oboznámil obsah spisu sp. zn. 9P/249/2018, pričom matka maloletej J. nežije v spoločnej domácnosti s Z.. N. X.. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že otec, hoci deklaruje minimálny príjem, je schopný splácať hypotéku vo výške 278,91 eura, nakupovať vozidlá na podnikanie, platiť výživné na ďalšie dcéry, resp. bol ochotný previesť svoj spoluvlastnícky podiel k bytu na dcéru R. bez relevantného protiplnenia zo strany bývalej manželky S. J. v rámci ich majetkového vyporiadania. Tiež má vedomosť, že otec chodí pravidelne na letecké dovolenky. Práceschopnosť otca bola ukončená z dôvodu zlepšenia jeho zdravotného stavu a podľa vyjadrenia lekára, prípadná operácia je na rozhodnutí pacienta a nie je nevyhnutná. Navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 Civilného mimosporového poriadku, ďalej CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Predmetom tohto konania, vzhľadom na späťvzatie návrhu otca na zníženie výživného a zastavenie konania v tejto časti, ako i vzhľadom na už právoplatné rozhodnutie súdu o úprave styku otca s maloletou J., je návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletej dcére, podaný matkou v priebehu konania, dňa 11. 01. 2017. Matka žiadala, aby bol otec zaviazaný prispievať na výživu maloletej J. zvýšeným výživným vo výške 75 eur mesačne. Následne v priebehu konania matka žiadala zvýšiť vyživovaciu povinnosť otca k maloletej dcére zo sumy 55 eur na 80 eur mesačne, počnúc od 01. 07. 2017 do 28. 02. 2019 a od 01. 03. 2019 na výšku 100 eur mesačne.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 387 odsek 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Odvolací súd, vychádzajúc z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie, ktoré považuje za dostačujúce pre rozhodnutie v danej veci, sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ako i s jeho odôvodnením. Keďže súd prvej inštancie starostlivo prihliadol na všetky skutočnosti v konaní uvedené

a tieto správne vyhodnotil, odvolací súd je toho názoru, že jeho rozhodnutie je vecne správne a na jeho správnosť nemali žiaden vplyv ani dôvody uvádzané otcom v podanom odvolaní.

9. K zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov. Táto sa zisťuje porovnávaním okolností dôležitých pre určenie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodnutia súdu. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie len zmena tých okolností na strane, či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Súd pri rozhodovaní o zmene výživného musí nielen celistvo zhodnotiť zmeny v pomeroch účastníkov, ale taktiež prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov za obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom. Rovnako tak musí vychádzať zo všeobecného ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, obsahu a spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne od výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami, ako i majetkovými pomermi rodičov. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Navyše, súd prihliadne i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

10. Na strane oprávneného treba skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba základné nároky dieťaťa, ale sú dané širšie, a to potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi, ktoré závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám a starať sa o seba.

11. Na strane povinného súd prihliada na jeho schopnosti a tiež možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Zohľadňuje aj jeho majetkové pomery a to, či má vyživovaciu povinnosť voči iným osobám. Pokiaľ sa preukáže, že na strane povinného došlo k poklesu alebo strate zárobku, či iného príjmu, súd musí skúmať dôvody, ktoré k tomu viedli (R 27/1970).

12. Zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti, plynie z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať, vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného.

13. Vychádzajúc zo súdom prvej inštancie riadne zisteného skutkového stavu, dospel odvolací súd k rovnakému záveru (ako súd prvej inštancie), že v prejednávanej právnej veci je dôvodné konštatovať takú zmenu pomerov, ktorá má za následok zmenu rozhodnutia o vyživovacej povinnosti otca. Predovšetkým je potrebné uviesť, že táto zmena pomerov je evidentná na strane maloletej J. a objektívne nastala už len uplynutím doby od posledného rozhodnutia súdu prvej inštancie o výživnom v roku 2015, keď v čase rozhodovania súdu prvej inštancie napadnutým rozsudkom uplynula doba 4 rokov, čo znamená, že dieťa je o štyri roky staršie, čomu úmerne nasvedčuje i rast jeho odôvodnených potrieb a životných nákladov na zabezpečenie jeho výživy. Práve tejto zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa, v kontexte konštatovania možností a schopností otca dieťaťa ako osoby povinnej zodpovedá výška výživného 80 eur mesačne, určená súdom prvej inštancie. Odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie má za to, že je v objektívnych možnostiach a schopnostiach otca prispievať takto zvýšeným výživným na výživu maloletej J.. Otec je živnostník a i keď prerušované (v dôsledku pozastavenia výkonu živnostenského podnikania), živnostenskú činnosť vykonáva dlhodobo niekoľko rokov, v predmete

podnikania vodoinštalatérstvo a kúrenárstvo, a už len skutočnosť, že dcéra otca Q. J. ako nováčik v tejto podnikateľskej činnosti dokázala v roku 2007 dosiahnuť v podnikaní za rok 2017 príjmy 9.750 eur pri výdavkoch 5.850 eur, nasvedčuje tomu, že otec má ako dlhoročný podnikateľ, vzhľadom na jeho vek a predovšetkým pracovné skúsenosti a zručnosti, nesporný potenciál dosahovať v podnikaní také príjmy, aby bol bez väčších problémov schopný vyživovať svoje maloleté dieťa výživným vo výške 80 eur mesačne. Pokiaľ by sa otcovi skutočne tak v podnikaní nedarilo, ako prezentuje (v roku 2017 v porovnaní s jeho plnoletou dcérou dosiahol príjmy 3.416,13 eura a výdavky 2.358,71 eura) je potom otáznave, prečo do tak „nerentabilnej“ oblasti podnikania zasvätil i svoju plnoletú dcéru, ktorej navyše v jej aktivitách podnikateľky pomáhal z pozície zodpovedného zástupcu. Len všeobecné konštatovanie otca v odvolaní, že pre drobných podnikateľov nie je v súčasnosti situácia na trhu priaznivá, je nič nepreukazujúce a v zásade nezodpovedá ani tomu, čo odvolací súd opísal vyššie. Teda, možnosti a schopnosti otca plniť si vyživovaciu povinnosť na maloletú J. je potrebné vyhodnotiť len tak, že otec má reálny potenciál na to, aby si v súdom určenej výške vyživovaciu povinnosť na dieťa riadne plnil. Tieto zásadné zistenia súd prvej inštancie vyhodnotil správne, v žiadnom prípade nie v neprospech otca, tak ako v podanom odvolaní konštatoval, ale dôsledne vyhodnocujúc všetky určujúce aspekty majúce vplyv na určenie výšky jeho vyživovacej povinnosti. Treba mať na zreteli i to, že je to otec, ktorý nemá dieťa vo svojej osobnej starostlivosti, pričom skutočne jeho primárnou povinnosťou ako rodiča je tak uspokojiť jeho potreby formou platenia výživného, pričom naopak u matky ako rodiča druhého, sa najmä v závislosti na veku dieťaťa len mení pomer tzv. osobného a peňažného podielu na plnení si vyživovacej povinnosti takýmto rodičom.

14. Otcou namietaná skutočnosť, že súd prvej inštancie nedostatočne zohľadnil skutkové a právne okolnosti veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 9P/249/2018, je vo vzťahu k posúdeniu aspektov určujúcich pre stanovenie vyživovacej povinnosti otcovi, resp. jej zvýšenie, bez akejkoľvek právnej relevancie, pretože súd v každom prejednávanom prípade zohľadňuje konkrétne okolnosti veci, tak s ohľadom na odôvodnené potreby dieťaťa ako i schopnosti a možnosti povinného, bez toho, že by bolo možné uvedené vyhodnocovať paušálne, resp. pomerujúc s určeným výživným v inom konaní. Navyše, súd prvej inštancie si spis sp. zn. 9P/249/2018 pripojil a jeho obsah oboznámil a svoje zistenia uviedol v bode 52. odôvodnenia napadnutého rozsudku.

15. Pokiaľ otec poukazoval na jeho zdravotný stav, ktorý mu zrejme podľa jeho udania neumožňuje plnohodnotný výkon pracovnej činnosti, je potrebné uviesť, že tak prvoinštančný, ako i odvolací súd nemá zámer zdravotné problémy otca v žiadnom prípade podceňovať, avšak z vykonaného dokazovania nevyplynul taký stav, že by otcovi vo výkone práce živnostníka bránil jeho zdravotný stav.

16. Vzhľadom na vyššie konštatované, je odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie toho názoru, že je v schopnostiach a možnostiach otca prispievať na výživu maloletej J. zvýšeným výživným 80 eur mesačne, z ktorého dôvodu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Na týchto záveroch súdu nič nemení ani to, či otec skutočne mal, resp. nemal úmysel zmenšiť svoj majetok prevodmi na dcéru alebo nie, tak ako to rozobral súd prvej inštancie a ako k tomu argumentoval otec v podanom odvolaní, keď podľa názoru odvolacieho súdu, i bez ohľadu na to, pracovný a profesijný potenciál otca je taký, že mu každopádne umožňuje prispievať na výživu maloletej J. sumou 80 eur mesačne.

17. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).
Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).